

(i) Printed Pages: 7

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	6	5	6
---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	0	7
---	---	---	---

Master of Arts [Economics] 1st Semester

1128

MICRO ECONOMICS-I

Paper-MAECO-101 (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :- Attempt **five** questions in all, including Question No. 1 which is compulsory. Choose **one** question each from other four Units respectively. Each short answer type question carries **2** marks and long answer type question carries **15** marks each.

1. Attempt any **ten** short answer questions in **25-30** words each :

- (i) Define Static equilibrium.
- (ii) What is the Second order condition of Consumer's Equilibrium ?
- (iii) What is an Indifference Map ?
- (iv) Define General equilibrium.
- (v) What is Veblen effect ?
- (vi) Why do people gamble ?
- (vii) Write a short note on Hidden Actions.
- (viii) Write a note on Cash Subsidy in the light of Indian Agriculture.
- (ix) Define Price Effect.

- (x) Write a brief note on Consumer Surplus.
- (xi) What do you mean by Network Externalities ?
- (xii) Write a note on the Learning Curve.
- (xiii) Write a note on Substitution Elasticity.
- (xiv) Define Economies and Diseconomies of Scale.
- (xv) What do you mean by Multiproduct Firm ? $10 \times 2 = 20$

UNIT-I

- 2. What do you mean by Stable Equilibrium ? How do Walras and Marshall Approaches achieve stability of equilibrium ?
5,5,5
- 3. How do the parents of the students make decisions while sending their wards to join MA Economics in Universities or Colleges ? Discuss it in the light of Mankiw's Principles.
5,5,5

UNIT-II

- 4. "An ordinary demand curve may or may not slope downwards to the right but compensated demand curve always slopes downwards to the right". Comment on it. 7,8
- 5. Derive the indifference curve by using the Revealed Preference theory. 15

UNIT-III

- 6. Write a detailed essay on Risk Return Trade off. 15
- 7. What is Asymmetric Information ? How it leads to the problems of Moral hazard and market failure in the case of health insurance ?
5,5,5

UNIT-IV

8. Distinguish between returns to a variable factor and returns to scale. Why a rational producer likes to operate in the second stage of Law of returns to scale ? 5,10
9. Modern empirical studies have found that long run average cost curve (LAC) is L-shaped. How would you explain it ? Does it contradict the U-shaped long-run average cost curve of the traditional cost theory ? 5,5,5

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न संख्या 1 जो कि अनिवार्य है को शामिल करके कुल पाँच प्रश्न करें। बाकी चार यूनिटों में प्रत्येक में से एक प्रश्न का चयन करें। प्रत्येक लघु उत्तर प्रश्न के 2 अंक हैं तथा दीर्घ उत्तर प्रश्न के 15 अंक हैं।

1. कोई 10 लघु उत्तर प्रश्न, प्रत्येक लगभग 25-30 शब्दों में करें :-
- (i) स्थिर संतुलन को परिभाषित करें।
  - (ii) उपभोक्ता के संतुलन की दूसरी क्रम स्थिति क्या है ?
  - (iii) उदासीनता मानचित्र क्या है ?
  - (iv) सामान्य संतुलन को परिभाषित करें।
  - (v) वैबलेन (Veblen) प्रभाव क्या है ?
  - (vi) लोग जोखिम क्यों उठाते हैं ?
  - (vii) छिपी हुई क्रियाओं पर एक संक्षिप्त नोट लिखें।
  - (viii) भारतीय कृषि के प्रकाश में नकद सब्सिडी पर एक नोट लिखें।

- (ix) मूल्य प्रभाव को परिभाषित करें।
- (x) उपभोक्ता अधिशेष पर एक संक्षिप्त नोट लिखें।
- (xi) नेटवर्क बाहरीपन से आपका क्या अभिप्राय है ?
- (xii) लर्निंग वक्र पर एक नोट लिखें।
- (xiii) प्रतिस्थापन लोच पर एक नोट लिखें।
- (xiv) स्केल की अर्थव्यवस्थाओं और गैर अर्थव्यवस्थाओं को परिभाषित करें।
- (xv) मल्टीप्रॉडक्ट फर्म से आपका क्या अभिप्राय है ? $10 \times 2 = 20$

यूनिट-I

2. स्थिर संतुलन से आपका क्या अभिप्राय है ? वालरस (Walras) और मार्शल दृष्टिकोण संतुलन की स्थिरता कैसे प्राप्त करते हैं ? 5,5,5
3. अपने बच्चों को विश्वविद्यालय या कॉलेजों में एम.ए. इकोनॉमिक्स में दाखिला लेने के लिए भेजते समय माता-पिता निर्णय कैसे लेते हैं ? मैनकिव (Mankiw) के सिद्धांतों की रोशनी में चर्चा करें। 5,5,5

यूनिट-II

4. "एक साधारण मांग वक्र दाईं ओर नीचे की तरफ आता है या नहीं आता है लेकिन मुआवजा मांग वक्र हमेशा दाईं ओर नीचे की तरफ आता है।" इसक पर टिप्पणी करें। 7,8
5. प्रकट वरीयता सिद्धांत का उपयोग करके उदासीनता वक्र ज्ञात करें।

15

यूनिट-III

6. जोखिम रिटर्न व्यापार बंद पर एक विस्तृत निबंध लिखें। 15
7. असममित जानकारी क्या है ? स्वास्थ्य बीमा के मामले में यह नैतिक खतरे और बाजार विफलता की समस्याओं का कारण कैसे बनती है ?

5,5,5

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਵੇਰੀਏਬਲ ਕਾਰਕ ਦੀ ਤਰਫ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਟੂ ਸਕੇਲ ਦੇ ਮੱਧ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਉਤਪਾਦਕ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਤਰਫ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਪਰਿਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 5,10
9. ਆਧੁਨਿਕ ਅਨੁਭਵਜਨਤਾ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਂਗ ਰਨ ਐਸਟ ਲਾਗਤ ਵਕਰ (ਐਲ.ਐ.ਸੀ.) ਐਲ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ। ਕੀ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਲਾਗਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਯੂ-ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚਲਦੇ ਵਾਲੇ ਐਸਟ ਲਾਗਤ ਵਕਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 5,5,5

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਕੋਈ 10 ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਹਰੇਕ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :
  - (i) ਸਥਿਰ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
  - (ii) ਖਪਤਕਾਰ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੱਧਰੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ?
  - (iii) ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਕਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ?
  - (iv) ਆਮ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
  - (v) ਵੈਬਲੇਨ (Veblen) ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ ?
  - (vi) ਲੋਕ ਖਤਰਾ ਕਿਉਂ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ ?
  - (vii) ਛਿਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(viii) ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਸਬਸਿਡੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(ix) ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(x) ਖਪਤਕਾਰ ਸਰਪਲੱਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(xi) ਨੈਟਵਰਕ ਬਾਹਰੀਪਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(xii) ਲਰਨਿੰਗ ਵਕਰ ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(xiii) ਪ੍ਰਤਿਸਥਾਪਨ ਲੱਚਕਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(xiv) ਸਕੇਲ ਦੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(xv) ਮਲਟੀਪ੍ਰਾਡਕਟ ਫਰਮ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

$10 \times 2 = 20$

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਥਿਰ ਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਵਾਲਰਸ (Walras) ਅਤੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ? 5,5,5
3. ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਐਮ. ਏ. ਇਕੋਨਾਮਿਕਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਵੇਲੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ? ਮੈਨਕਿਵ (Mankiw) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5,5,5

ਯੂਨਿਟ-II

4. 'ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਮੰਗ ਵਕਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹੇਠ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗ ਵਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।' ਇਸ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। 7,8
5. ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰੈਫਰੈਂਸ ਥਿਊਰੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਵਕਰ ਗਿਆਤ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਜੋਖਮ ਰੀਟਰਨ ਵਪਾਰ ਬੰਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 15
7. ਅਸਮੱਮਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੀ ਹੈ ? ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੈਤਿਕ ਖਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ? 5,5,5

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਵੇਰੀਏਬਲ ਕਾਰਕ ਵੱਲ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਟੂ ਸਕੇਲ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਉਤਪਾਦਕ ਪੈਮਾਨੇ ਵੱਲ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਰਿਚਾਲਨ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 5,10
9. ਆਧੁਨਿਕ ਅਨੁਭਵਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਂਗ ਰਨ ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰ (ਐਲ. ਏ. ਸੀ.) ਐਲ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ? ਕੀ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਲਾਗਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਯੂ-ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 5,5,5